

Misia Afganistan je dokument o skutočnej vojne

Daniel Vražda 12. marec 2015, 19:22 | Diskusia: 3

Nový dokument o slovenských vojakoch v Afganistane nie je laboratórne dokonalý, ale je uveriteľný.

Z premiéry v Žiline. Foto - MO SR - Ivan Kelement

Bezpečnostné opatrenia, vstup len pre pozvaných, žiadne mená, snímanie tváří a individuálne rozhovory s vojakmi jednotiek špeciálneho určenia.

Takto začínala v stredu v Žiline premiéra dokumentu 5. pluk – Misia Afganistan. Filmový štáb sa vrátil do Afganistanu druhý raz, aby nakrútil niečo akčnejšie ako predchádzajúci dokument Sám vojak v poli.

Nový film venovali neskôr aj slovenským vojakom v Afganistane: Edmundovi Makovnikovi a Patrikovi Fraštičovi, ktorí zahynuli pri plnení úloh.

Dvaja príslušníci elitného 5. pluku špeciálneho určenia zahynuli pri samovražednom výbuchu civilného auta v blízkosti vojenského konvoja.

Marek videl výbuch priateľov

Operátor Marek sedel v druhom aute, v ľahko pancierovanej Toyote, len niekoľko desiatok metrov za Edmundom a Patrikom. Na ten deň si spomína úplne presne. Jednotka musela absolvovať niekoľko presunov smerom do Kábulu. Analyzovali spravodajské informácie o situácii, ktoré sú často aktualizované aj v hodinových intervaloch, a vybrali cestu.

„Presúvali sme sa a zrazu prišiel výbuch. V tej chvíli sa nedalo presne identifikovať odkiaľ. Dym, prach, vyhlí sme sa bloku motora, civilným autám... Výbuch bol strašne devastujúci. Až neskôr sme zistili, že výbušnina bola umiestnená v civilnom aute útočníka, ktorý sa odpálil vedľa Patrika,“ opísal situáciu, ktorú videl na vlastné oči bojovník.

Veliaci poddůstojník 5. pluku Martin Boháčik tvrdí, že jednotka sa zachovala profesionálne, operovala ďalej bez známkov nejakého psychického vychýlenia. „Samozrejme, že sa to všetkých dotklo, ale pracovali ďalej,“ povedal.

„Prišli sme o dvoch geniálnych ľudí, ale nič sa s tým už nedalo robiť. Strata nás veľmi zomkla a makali sme ďalej. Ponúkli nám psychologickú pomoc, ale v tej chvíli sme nepotrebovali psychológa. Na takéto prípady sme cvičení. Vyhodnotili sme si to v hlavách, nebolo tam už čo riešiť,“ dodal Marek.

„Dlhé roky sme sa zdali byť nepriestrelní a nestalo sa nám nikdy nič. Napriek tomu, že máme za sebou misiu v Iraku, Golanské výšiny, dostali sme ranu. Keď sme kolegov stratili a pochovali sme ich, bolo veľmi dôležité, že sme situáciu psychicky ustáli. Viete, že sú pripravení odborne, majú kurzy, strelecké, taktické nácviky, ale dovnútra človeka nevidíte,“ hovorí veliteľ 5. pluku špeciálneho určenia Lubomír Sebo.

Lubomír Sebo. Foto – TASR

Nie sme zabijaci

Do zahraničných misií chodia vojaci dobrovoľne. V elitných jednotkách, akou je 5. pluk špeciálneho určenia, to chodí trochu inak. Do špeciálnych síl sa profesionáli hlásia a prípadné operácie sú pre nich samozrejmosťou.

Hovorca Mário Pažický vysvetľuje, že napríklad do Afganistanu ide kompletná jednotka. Každý má právo povedať nie, ale ak nemá vážny dôvod, znamená to v podstate jeho odchod do iných zložiek armády.

Jednotka sa pol roka pred odchodom pripravuje na konkrétnu misiu v konkrétnom priestore. Do operačného priestoru nejdú naslepo. Pracujú s detailnými mapami, majú dostatok informácií o živote miestnych ľudí, zvyklostiach až do takej miery, že vedia, kde sa prevažne zdržiavajú ženy alebo deti.

„Detailne sa pripravujeme, jedine, čo je pre nás nové, je strava. Sme takí precízni, že vieme aj to, kde budeme spať,“ povedal Marek.

Obyčajní Afgánci vnímajú prítomnosť Slovákov zväčša pozitívne. Pamätajú si ešte Čechoslovákov, ktorí na ich území budovali školy a nemocnice. „Máme u Afgáncov vysoký kredit. Sme pracovití a oni vidia, že to robíme pre nich. Afgánci, s ktorými sme bývali v spoločnom kempe, povedali, že nás budú chrániť, a my sme im verili. Keď vám toto povedia, to je vyšší prejav dôvery,“ opisuje Marek.

„Nie všetci Afgánci sú nepriatelia a teroristi. Tí ľudia si zaslúžia rešpekt, a takto k nim pristupujeme. Je to ich krajina, my sme tam len hostia. Keď to vidia, rešpektujú aj oni vás. My nie sme zabijaci, našou úlohou je ich cvičiť a pomáhať im,“ dodal.

Ilustračné foto – TASR

Dokument je uveriteľný

Dokument 5. pluk – Misia Afganistan, ktorý v stredu večer zaplnil dve záily žilinského kina, nie je, nechce, ani nemôže byť hollywoodskym filmom ako American Sniper. Svedectvami ľudí, ktorí si siahli na vojnu, na vlastnej koži pocítili strach a možno si položili v kritických momentoch aj otázku, čo tu robím, je iný. Autentickým a reálnym pohľadom, skutočných ľudí na vojnu v Afganistane.

Trucho zvláštna premiéra – vojaci boli pri ukážke zbraní v kuklách. Foto – MO SR - Ivan Kelement

„Dokument som robil s cieľom, aby to nebola propaganda. Nechal som ho otvorený, aby si každý mohol urobiť svoj názor. Keď si ľudia myslia, že tam vojaci idú pre peniaze, nič s tým nesprávím,“ reagoval režisér filmu Peter Kaštil po premiére.

Autori vo filme nechali výhradne pozitívne momenty z pôsobenia našich vojakov v Afganistane. Vojak podáva vylakanému dieťaťu čokoládu, zachraňuje zraneného učiteľa, cvičia policajtov. „Keď vám človek nechce povedať o negatívach, zraneného učiteľa, snažil som sa to z nich dostať, dostal som to, čo som dostal. Tí chlapi vám nebudú rozprávať o strieľaní a nešťastí,“ reagoval na otázku, či to, čo divák vidí, je skutočný život vo vojne.

Tvorcovia museli pred projekciou odovzdať kompletný materiál na posúdenie vojenským spravodajcom a prešiel aj cez 5. pluk a ministerstvo obrany. Kaštil tvrdí, že jedinou vecou, ktorú nemožno použiť, boli zábery zo základne, kde boli mapy plánovaných operácií a zabezpečenie základne.

Náčelník Generálneho štábu Milan Maxim hovorí, že skutočnosť je tvrdsia ako vo filme. „Keď dýchate vzduch priamo tam, cítite pušný prach alebo dym zo spálených granátov, navodzuje to úplne inú atmosféru. Som pyšný na našich vojakov a som veľmi rád, že sa nám darí, aj za cenu určitých strát.“

Diskusia: 3 príspevky

Najčítanejšie

24 h | 3 dni | 7 dní

- Zo sebavedomého kamilonistu je dnes troska 28 352x
- Účty v HSBC mali Grošaft, Hantuchová, advokáti aj únosca prezidentovho syna 21 592x
- 10 investigatívnych žurnalistov pomenovalo 5 najväčších oligarchov 21 512x
- Kde je najviac slobodných, kde sa najviac rozvádza. Slovensko na 10 mapách 18 695x
- Symbol, ktorý mizne. Trnavský cukrovár vyzerá ako po vojne, boli sme tam (foto) 11 016x
- NATO reaguje: fakty a mýty o vzťahoch Aliancie a Ruska 10 695x
- Varia a blogujú o jedle. Pozrite si výber slovenských foodbloggerov 8 299x
- Bioetik Peter Singer: Ak sa manželstvo viaže na deti, čo potom ženy po menopauze 8 112x
- Na zozname majiteľov účtov v Švajčiarsku sú naši športovci aj modelky (+ video) 7 358x
- Ich ministerke zastavili Saudi prejav. Švédci sa nedali a odrezali ich od zbraní 7 055x

Novinky do e-mailu

Váš e-mail Prihlásiť sa